

Uzbekistan

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie Uzbekistanu

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie republik środkowoazjatyckich i Uzbekistanu, w szczególności rezolucje z dnia 9 czerwca 2005 r.¹ i 27 października 2005 r.²,
  - uwzględniając Dokument strategiczny Komisji w sprawie Azji Środkowej 2002-2006,
  - uwzględniając Umowę o partnerstwie i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony a Republiką Uzbekistanu z drugiej strony, która weszła w życie z dniem 1 lipca 1999 r.,
  - uwzględniając wnioski z posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z dnia 18 lipca i 3 października 2005 r.,
  - uwzględniając oświadczenia Prezydencji Rady w sprawie sytuacji praw człowieka w Uzbekistanie w latach 2005 i 2006,
  - uwzględniając sprawozdanie Grupy Roboczej ONZ ds. Przymusowych lub Niedobrowolnych Zaginięć, opublikowane w dniu 27 grudnia 2005 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie w sprawie monitorowania procesów, opublikowane przez Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. (OBWE/BIDPC) w dniu 3 marca 2006 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie Specjalnego Sprawozdawcy ONZ ds. Tortur, Manfreda Nowaka, w sprawie praw obywatelskich i politycznych, dotyczące m.in. kwestii tortur i aresztowań, opublikowane w dniu 21 marca 2006 r.,
  - uwzględniając pismo z dnia 26 czerwca 2006 r., skierowane przez Stałego Przedstawiciela Republiki Uzbekistanu przy ONZ do Sekretarza Generalnego ONZ, dotyczące sytuacji praw człowieka w Uzbekistanie;
  - uwzględniając art. 115 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że kolejne posiedzenie Rady ds. Współpracy między Unią Europejską a Republiką Uzbekistanu jest planowane na 8 listopada 2006 r.,
- B. mając na uwadze, że oczekuje się, iż Rada Spraw Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych w dniu 13 listopada 2006 r. rozważy zaostrenie sankcji wprowadzonych w ubiegłym roku w wyniku wydarzeń, które zaszły w maju 2005 r. w Andżanie,

---

¹ Dz.U. C 124 E z 25.5.2006, str. 560.

² *Teksty przyjęte*, P6_TA(2005)0415.

- C. mając na uwadze, że rząd Uzbekistanu nie spełnił warunków, określonych przez Radę przy nakładaniu sankcji,
- D. mając na uwadze, że rząd Uzbekistanu dotychczas nie zezwolił na przeprowadzenie niezależnego dochodzenia w sprawie wydarzeń, do których doszło w Andżanie w dniu 13 maja 2005 r., pomimo wezwań w ciągu minionego roku stale ponawianych przez różne instytucje międzynarodowe,
- E. mając na uwadze, że po masakrze w Andżanie, która miała miejsce w 2005 r., władze uzbeckie twardo się rozprawiły z obrońcami praw człowieka, niezależnymi dziennikarzami i instytucjami społeczeństwa obywatelskiego oraz postawiły w stan oskarżenia setki osób podejrzanych o udział w powstaniu,
- F. mając na uwadze, że według międzynarodowych organizacji praw człowieka w ciągu mijającego roku nie było wiadomości o tysiącach ludzi, których aresztowano celem zatuszowania prawdy; mając na uwadze, że osoby zatrzymane są poważnie narażone na tortury i inne rodzaje brutalnego traktowania; mając na uwadze, że nie zezwala się na udział obserwatorów w procesach wielu osób oskarżonych o przestępstwa zagrożone karą śmierci,
- G. mając na uwadze, że według opublikowanego w marcu 2006 r. sprawozdania Specjalnego Sprawozdawcy ONZ ds. Tortur nie zaszły istotne zmiany pod względem powszechnego stosowania tortur lub pod względem polityki i praktyk, które mogłyby skutecznie wyeliminować stosowanie tortur; mając na uwadze, że rząd uzbecki nie podjął znaczących kroków w celu położenia kresu kulturze bezkarności,
- H. mając na uwadze, że Biuro Wysokiego Komisarza ds. Uchodźców (UNHCR) w Taszkencie zostało zamknięte w dniu 17 marca 2006 r.,
- I. mając na uwadze, że po zajściach w Andżanie setki obywateli uzbeckich było zmuszonych do schronienia się w Republice Kirgiskiej i innych sąsiednich krajach; mając na uwadze, że uzbeccy uchodźcy byli wydalani do Uzbekistanu, z jawnym pogwałceniem Konwencji ONZ dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r.;
- J. mając na uwadze, że społeczeństwo uzbeckie jest w przeważającej mierze świeckie, a u źródeł występującego w niewielkim stopniu ekstremizmu religijnego leży społeczna niesprawiedliwość; mając na uwadze, że walkę z ekstremizmem religijnym można prowadzić jedynie środkami prawnymi, a nie poprzez przymus,
- K. mając na uwadze, że obywatele w Azji Środkowej, w tym w Uzbekistanie, coraz bardziej zdecydowanie domagają się społeczeństwa bardziej otwartego, w którym wolność jednostki i prawa człowieka byłyby w pełni respektowane, a także przemian demokratycznych,
  - 1. ponownie podkreśla znaczenie stosunków między UE a Uzbekistanem i uznaje kluczową rolę Uzbekistanu w regionie Azji Środkowej, zaznacza jednak, że stosunki te muszą opierać się na obopólnym poszanowaniu zasad demokracji, praworządności i praw człowieka, co zostało wyraźnie określone w Umowie o partnerstwie i współpracy zawartej między UE a Uzbekistanem;
  - 2. wzywa Radę do podjęcia w dniu 13 listopada 2006 r. przemyślanej decyzji mającej na celu polepszenie stosunków w sprawie ewentualnego rozszerzenia sankcji, w oparciu o zobowiązania ze strony Uzbekistanu podjęte w czasie obrad Rady ds. Współpracy UE-

Uzbekistan w dniu 8 listopada 2006 r. oraz o informacje uzyskane przez dyplomatów europejskich przebywających na placówce na tym obszarze;

3. zwraca uwagę, że polityka docelowych sankcji nie przyniosła do tej pory pozytywnych rezultatów, wzywa zatem Komisję i Radę do ostrożnej analizy sytuacji w celu znalezienia możliwości i środków pozwalających na osiągnięcie zamierzonych celów politycznych;
4. nalega na utrzymanie embarga na sprzedaż i transfer broni;
5. wzywa Uzbekistan do pełnej współpracy z OBWE oraz z ONZ, zwłaszcza w kontekście apelu o przeprowadzenie wiarygodnego i przejrzystego niezależnego dochodzenia, oraz do przestrzegania prawa międzynarodowego, do otwartości na wszelkie specjalne procedury ONZ, w związku z którymi zwrócono się o zaproszenia, a także do dopuszczenia obserwatorów OBWE i obserwatorów niezależnych;
6. wzywa Radę do przyjęcia wszelkich niezbędnych środków w ramach Rady Praw Człowieka ONZ, w celu zagwarantowania, aby poufna procedura „1503” nie miała dłużej zastosowania do Uzbekistanu, oraz do objęcia tego kraju publicznym mechanizmem kontroli, co zaleciła Louise Arbour, Wysoka Komisarz ONZ ds. Praw Człowieka, w swoim raporcie z lipca 2005 r. dotyczącym masakry w Andżanie;
7. wzywa rząd Uzbekistanu do uwolnienia wszystkich obrońców praw człowieka, dziennikarzy i członków opozycji politycznej, którzy nadal przebywają w aresztach, i do umożliwienia im swobodnej pracy, w warunkach wolnych od strachu przed prześladowaniami, oraz do położenia kresu szykanowaniu organizacji pozarządowych;
8. wzywa władze uzbeckie do zezwolenia na ponowne otwarcie Biura UNHCR w Taszkencie;
9. wzywa Republikę Kirgiską i pozostałe sąsiedzkie kraje do pełnego przestrzegania Konwencji ONZ dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r., zgodnie z którą uchodźcy nie mogą być pod przymusem odsyłani do krajów pochodzenia, a tym samym do niewydalania uchodźców uzbeckich do Uzbekistanu; w związku z tym wzywa Radę i Komisję do starannego śledzenia sytuacji wszystkich uzbeckich uchodźców, którzy już zostali wydalenii do Uzbekistanu;
10. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Specjalnemu Przedstawicielowi UE ds. Azji Środkowej, prezydentom, rządów i parlamentom Uzbekistanu i Kirgistanu, Sekretarzowi Generalnemu ONZ oraz Sekretarzowi Generalnemu OBWE.